

Výkon přezkoumání hospodaření distančním způsobem

dopady pandemie na přezkoumání hospodaření
v Moravskoslezském a Olomouckém kraji

Ing. Eva Samková, MBA
vedoucí oddělení přezkoumání hospodaření územních celků
Moravskoslezský kraj

Mgr. Kamila Kubíčková
vedoucí oddělení kontroly obcí a dotací
Olomoucký kraj

Postavení přezkoumání hospodaření

- obecná úprava – zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
- zvláštní úprava - zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí,
- výkon státní správy přenesený na ministerstvo financí, krajské úřady a magistrát hlavního města Prahy
- obce a DSO si mohou vybrat, zda jejich hospodaření přezkoumá krajský úřad nebo auditor (auditorská společnost)

Specifika přezkoumání

- přezkoumání se vykonává u všech územních celků za každý kalendářní rok (povinnost obce požádat o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní stanoví § 42 zákona o obcích)
- zákon č. 420/2004 Sb. nepřipouští „nevykonat“ přezkoumání
- všechna přezkoumání je nutno vykonat tak, aby územní celky
 - a) měly možnost podat k návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření písemné stanovisko (do 15 dnů ode dne předání návrhu zprávy),
 - b) dodržely lhůtu pro zveřejnění a projednání závěrečného účtu (zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu) – cca do 31. 5.

Nouzový stav

- do 12. 3. 2020
 - všechna přezkoumání na místě
- od 12. 3. 2020
 - usnesení vlády č. 194 – omezení pohybu osob, omezení přítomnosti zaměstnanců na pracovištích
 - preventivní opatření krajských úřadů pro zaměření šíření onemocnění COVID – 19 (upravující rozsah činnosti úřadu, např. omezení služebních cest, výkon kontrolní činnosti dálkovým způsobem, ..)
 - obdobná opatření u kontrolovaných osob na obecních a městských úřadech, v kancelářích svazků obcí
 - mimořádné metodické doporučení k výkonu přezkoumání hospodaření obcí ze dne 13. 3. 2020 a jeho doplnění ze dne 9. 4. 2020

Mimořádné metodické doporučení

- výkon přezkoumání distančním způsobem (i postup v případě, že přezkoumání není možno vykonat vůbec)
- možnost zúženého rozsahu přezkoumání na místě (ve zkráceném časovém rozsahu)
- dokládání formálních úkonů záznamem do spisu – např. záznam o projednání návrhu zprávy telefonicky
- rozšíření platnosti mimořádného metodického doporučení i na období po ukončení nouzového stavu

Podmínky pro výkon distančního přezkoumání

- distančně – v kanceláři i z domova
- **home office** - Moravskoslezský kraj i Olomoucký kraj nastaveno cca od roku 2015
- v kanceláři – výjimečně, např. při nástupu nového zaměstnance
- **Technické vybavení** každého kontrolora
(oba kraje již před „kovidem“ v souvislosti s home office)
 - notebook
 - mobilní telefon s datovým balíčkem
 - vzdálený přístup do všech potřebných aplikací
 - elektronický podpis

Podmínky pro výkon distančního přezkoumání

- **Procesní zajištění**
 - nastavení komunikačních kanálů – předem domluva s územními celky
 - úprava procesního postupu zahájení a ukončení výkonu přezkoumání
 - úprava a aktualizace vzorů zápisů z dílčích přezkoumání hospodaření, návrhu zprávy/zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření a souvisejících dokumentů
(místo přezkoumání, způsob projednání kontrolních zjištění a návrhu zprávy o výsledku přezkoumání)

Kontrolní činnosti

- **Kontrolní činnosti**
 - nastavení komunikačních kanálů pro sdílení podkladů pro přezkoumání
(e-mail – zvláštní adresa dostupná všem kontrolorům, datová schránka, NextCloud, Úschovna, osobní předání podkladů...)
 - stanovení rozsahu podkladů potřebných pro výkon přezkoumání používali jsme i před „kovidem“ zejména u větších měst
(obecná část – výkazy, účetní sestavy, přehledy smluv, veřejných zakázek, přijatých a poskytnutých dotací...)
 - výběr konkrétního kontrolního vzorku
(specifická část – dokumenty ke konkrétním účetním, finančním a majetkoprávním operacím)
 - komunikace mezi členy kontrolní skupiny

Distanční přezkoumání z pohledu kontrolovaných osob

- **Hlavní změna** - způsob poskytování součinnosti:
- **Technická stránka**
 - zajištění podkladů v elektronické podobě
(nutnost skenovat, stahovat z neveřejných částí webových stránek, kompletovat podklady do souborů k jednotlivým přezkoumávaným operacím – časově náročnější než při kontrole na místě)
 - zajištění komunikace s vedením územních celků a s dotčenými zaměstnanci kontrolovaných osob
 - v případě karantény (zejména účetních) nutnost zajištění dálkového přístupu do účetního a informačního systému popř. osobního předání podkladů

Distanční přezkoumání z pohledu kontrolovaných osob

- **Procesní stránka**

- zajištění přítomnosti potřebných osob pro zahájení a ukončení výkonu přezkoumání, např. neuvolněných starostů nebo externích účetních (telefonicky např. konferenční hovor, Teams)
- záznam o projednání návrhu zprávy – zajištění podpisu elektronického dokumentu a předání kontrolorovi pověřenému řízením přezkoumání

- **Kontrolní činnost**

- větší tlak na odůvodnění kontrolovaných operací – omezená možnost ověření kontextu jednotlivých operací

Počet provedených přezkoumání v distančním režimu

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

 Moravskoslezský kraj	závěrečná přezkoumání za rok 2019	dílčí přezkoumání za rok 2020	závěrečná přezkoumání za rok 2020
na místě	124	121	99
distančně	152	139	178
podíl distančních přezkoumání	55%	53%	64%

Krajský úřad Olomouckého kraje

 Olomoucký kraj	závěrečná přezkoumání za rok 2019	dílčí přezkoumání za rok 2020	závěrečná přezkoumání za rok 2020
na místě	228	255	57
distančně	188	163	361
celkem	416	418	418
podíl distančních přezkoumání	45%	39%	86%

Vyhodnocení distančního přezkoumání

Pozitiva

- rozšíření možností kontrolních postupů – distanční formou
- delší časový prostor – na dálku je možno vykonávat více přezkoumání souběžně, odpadá omezení délkou pracovní cesty na místo, všechny podklady zůstávají k dispozici i po ukončení přezkoumání, např. jako podpůrný dokument pro další přezkoumávaná období
- posun v elektronizaci a digitalizaci – elektronické podpisy, zřízení úložišť, archivace elektronických dokumentů, práce s webovými aplikacemi ke sdílení dokumentů a komunikaci
- úspory veřejných prostředků – cestovní náhrady, PHM, omezení listinných dokumentů

Vyhodnocení distančního přezkoumání

Negativa

- zvýšená časová náročnost přípravy kontrolorů i kontrolovaných osob
- delší časový prostor – výkon více přezkoumání souběžně – kromě pozitiva i negativní stránka
- omezená možnost komunikace a získávání informací z místa, omezená dostupnost související dokumentace

Výhled do budoucnosti

- další tlak na digitalizaci – elektronické účetní doklady, omezení listinných dokumentů, cloudová řešení účetních systémů
- nastavení přístupu do účetních systémů namísto kontroly „tištěných dokladů“
- možnost průběžného sledování (u dlouhodobých kontrolních činností)

Děkuji za pozornost 😊

- **Ing. Eva Samková, MBA**
- vedoucí oddělení přezkoumání hospodaření územních celků
- Moravskoslezský kraj

- **Mgr. Kamila Kubíčková**
- vedoucí oddělení kontroly obcí a dotací
- Olomoucký kraj